

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Mecierii netrași nu se pri-
mesch. Manuscris o nu se re-
trăiește!
Birouri de redacție:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena
Kudolf Moser, Hirschfeld & Tögl
(Oto Moser), Heinrich Schäfer, Alois
Hernold, M. Duka, A. Oppel, J. Don-
atsberg; în Budapesta: A. F. Gold-
berger, A. M. Mezei, Eckstein Bernold;
în Frankfurt: G. L. Joske, în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor și al oștii
garmondu pe o săptămână 8 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicați mai dese
după tariful și învoiala.
Reclame pe pagina III-a o
știe 10 cr. v. n. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANULĂ LII.

„Gazeta” iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austrija-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
străinătate la dd. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dușul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Ună esemplară 5 cr. v. n. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 90.

Brașov, Sâmbătă 22 Aprilie (4 Mai)

1889.

Brașov, 21 Aprilie v.

Se dicea că opozițiunea ma-
ghiară din dietă este decisă a des-
chide o nouă luptă înverșunată în
contra guvernului cu ocaziunea
desbaterei bugetare. Dér Apponyi
cu soții săi și-au schimbat gândul,
câci din vorbirea deputatului
Horanszky, care a precisat punctul
de vedere al opozițiunei mo-
derate în cesiunea bugetului în
ședința de alaltăieri, când se in-
cepă desbaterea asupra lui, rezultă,
că opozițiunea nu vrea să creeze
dificultăți ministerului reconstruit
și de aceea s'a hotărât a discuta
cât se pôte de obiectiv și liniș-
tit.

Pentru moment ministerul-
președinte Tisza tot a dobândit
prin reconstruirea cabinetului un
armistițiu, dér se pare că acesta
valorează numai față cu noii mem-
bri din cabinet, nu însă față cu
persoana sa.

Opoziția nu încetă de a striga
mereu în dietă și în pressă, că
rămânerea lui Tisza la guvern
este o calamitate pentru țară.

Pe ministrul de justiție Szi-
lagyi — dicit Apponyistii — îl
cunoșcem bine, de când făcea
parte din partida noastră, în lu-
crarea lui avem încredere și nu
voim să o împedecăm, dér ce
mai caută atunci d-l Tisza în ac-
cest cabinet, care vrea să de-
lătorească abuzurile și să reforme-
zeze justiția și administrația?
Cerem să se schimbe direcția
politică a întregului cabinet!

Deputatul Horanszky spuse
și cu această ocaziune multe ade-
văduri d-lui Tisza. A-i falsificat,
ii duse el, drepturile cetățenesci
și politice, liberalismul l'ai purtat
totdeauna în gură, dér în praxă l'ai
desavuat.

Ca exemplu a citat numitul

deputat o faptă electorală a lui
Banffy-pașa constatând că fiș-
panii cu puține excepțiuni nu ad-
ministră, ci numai politizează și
fac guvernului servicii politice.

Cu privire la bugetul vorbito-
rului opozițiunei a arătat deose-
birea cea mare ce există între res-
tabilirea echilibrului și între res-
tabilirea ordinii în finanțele sta-
tului.

Guvernul se laudă, că este
apropie de a fi restabilit echili-
brul în finanțe. Dér cu ce preț?
Printr'o urcare a dărilor de 70
milioane, continuându-se stările a-
siatice în administrația financiară.
Dacă guvernul ar fi vrut să res-
tabilască ordinea în finanțe ar fi
trebit să procedă pe altă basă,
nu așa ca se fim siliți a flămândi
și față cu cele mai imediate tre-
buițe ale noastre.

Cât pentru deficitul îl gă-
sesse tot așa de mare, ba încă
mai mare ca în anii trecuți și
aceste triste rezultate financiare
le atribue numai procederei ușu-
ratică cu averea și venitul sta-
tului.

C'ună cuvânt, a vorbit fru-
mos omul de încredere al par-
tidei apponyiste, dér ce folos?
Câte vorbe de acestea n'am au-
dit și ce trebuie să esperiăm în
realitate, dela unii ca și dela alții,
dacă nu cele mai amare desamă-
giri? Sunt departe încă cei din
Pesta de a fi aflată basa adevă-
rată a unei schimbări sănătoșe de
sistem!

DIN AFARĂ.

Inarmările Rusiei.

În Viena se comentă mult un
articul al d-lui „Grajdani” în pri-
vința celor din urmă numiri de adju-
tanți cu privire la comandamentele dela
Kiev și Vilna. În acest articol se

dice, că măsurile luate și numirile de
ofițeri mai tineri în numeroșe divisiuni
ale graniței sunt corolariul sporilor
considerabile de trupe ce au devenit
trebuințioșe prin inarmările Germaniei
și Austriei. Ele probă de asemenea,
că Rusia ar putea prea bine să nu pă-
streze totdeauna, în casă de rășboiu, tac-
tica sa tradițională defensivă. Numirea
de generali tineri de valoare corespunde
de altminte trebuințelor timpului
presente în care puștile cu repetiție ger-
mane se pot slobodi singure.

Ministerul Catargiu și pressa germană.

„National Zeitung” din Berlin dice,
că ministerul Catargiu se află serios
amenințat în existența sa prin gruparea
actuală a partidelor. Situațiunea cabi-
netului Catargiu nu pôte ține mult
timp. D-l Catargiu cu toate că se
sprijinesce numai pe partidul boierilor,
se va acăța de putere. Nu trebuie deci
să se mire cineva, dacă pentru a ajunge
la acest scop el ar căuta să se apropie
de d-l Brătianu (Dumitru?) sau chiar
de d-l Carp. Opiniunea generală la
Berlin e, că d-l Ion Brătianu va urma
cabinetului actual.

Politica din afară a României.

„Figaro” narăză o conversație ce
unul din redactorii săi a avut cu un
înalt personaj din România, care i-a
confirmat firma dispozițiunei a Români-
lor de a nu voi să fie nici Germani,
nici Ruși, ci să rămână Români și ni-
mic altceva decât Români. Intrevor-
bitorul declară, că voința țerei e de a
urma o politică de neutralitate seriosă
și sinceră, el a afirmat, că România
nu s'a gândit nici odată să adereze la
tripla alianță, dér că cabinetele prece-
dente au făcut rău, că au mers pre-
departe. El speră, că noul cabinet
va să păstreze limitele cerute. Ati-
tudinea regelui fii totdeauna corectă,
și va să aibă totdeauna corectă și exem-
plară.

„Novosti” din Petersburg declară

că politica unei riguroșe neutralități este
singura politică adevărată practică pentru
guvernul român și guvernul serb.
Numai această politică va permite Româ-
niei și Serbiei să devină independenți
lor și să asigure desvoltarea intereselor
lor naționale, pe cari aceste țări le-ar
compromite grav, pronunțându-se în
favore a uneia din cele două tabere eu-
ropene înainte de momentul decisiv
al unei lupte posibile.

Congresele catolice și Italia.

Unanimitatea cu care congresele
catolice intrunite la Viena, la Madrid
și la Porto au aclamat moțiunea, prin
care stăruesc asupra trebuinței de a
restabili puterea temporală a Papei, a
provocat o via iritațiune în cercurile
politice din Roma, precum comunică o
telegramă de acolo.

Foile neoficioșe din Viena fac să
observe, că Gazeta-Oficială nu publică
în darea sa de semă a congresului, de-
peșă ce s'a adresat Papii, în privința
cesiunii restabilirii puterii temporale.
Ele atribue această uitare voluntară te-
merei de a nu se supăra pe Italia, de
ore-ce adunarea care a votat cuprinsul
telegrammei era compusă din prelați,
membri din cea mai înaltă aristocrație,
și din deputați cari fac parte din ma-
ioritatea guvernamentală.

Un vechiu conflict turco-italian.

„Agenția Stefani” vestesce din Mas-
sauah: În urma unui incident ivit în
anul 1886 în Hodeida, cu care ocaziune
agentul italian fusese ofensat de au-
toritățile locale de acolo, guvernul ita-
lian ceruse Porții satisfacțiune, care
avea să conște într'o vizită serbătoreșcă
ce trebuia guvernatorului să o facă re-
presentantului italian. După ce Porța
arăta mai târziu, că guvernatorul a fă-
cut această vizită, afacerea se privi ca
încheiată. Dér primind guvernul ita-
lian sciri din Hodeida, că nu s'a dat
vizita și că Porța a fost numai amă-
ginit de Valiul, trimise dela Massauah

FOILETONUL „GAZ. TRANS”

Influența și importanța gimnasticeii.

[Urmasre.]

Importanța esercițiilor corporale con-
duse în mod sistematic este de o va-
loră intrinsecă absolută; binefacerile lor
se estind nu numai asupra corpului în-
tărindu-l și oțelindu-l, ci și asupra des-
voltării spiritului provocând în acesta
curajul, prezența de spirit, încrederea
în sine și rezoluțiunea.

Aceste calități, ce le desvoltă gim-
nastica, nu se restrâng numai la indi-
vidul său la o singură generațiune, ci ele
pe baza legii ereșirii calităților sufle-
tesci și trupesci se transmit din gene-
rațiune în generațiune. În natura tru-
pescă și sufletescă a omului se pôte ob-
serva așa dicitând un fel de conserva-
tism.

Anumite dispozițiuni sufletesci și tru-
pesci ale părinților, precum agerimea
minții, înclinarea spre un lucru sau al-
tăl, mărimea și frumșeța corpului, trăs-
surile fiziognomice, colorea ochilor, di-
ferite semne caracteristice, precum și alte
calități, sînt cât de neînsemnate, prea
adesea se reproduc cu o fidelitate ui-
mitoare și în copiii lor. Dacă părinții
nu se deosebesc pre tare în privința mă-

rimei corporale, atunci și copiii le vor
fi de regulă aproape asemenea; ér dacă
în privința mărimei corporale părinții se
deosebesc esențial unu de altul, atunci
copii, vor ereși sau mărimea ta-
tălui, sau a mamei, sau vor fi de o sta-
tură mijlocie. Tot așa asemenea se imprimă
în copii și forța musculară și dispoziți-
unile scheletului. De câte ori nu vedem
reproducându-se în fică figura subțire și
delicată a mamei, ér în copilul tipul
energic, plin de viață și sburdalnic
al tatălui. Se pôte afirma cu siguri-
tate că, dacă părinții armoniază în pri-
vința dispozițiunilor corporale, adecă
nu există diferențe mari între ei, atunci
și copiii lor preste tot le vor fi ase-
menea.

Tot în privința transiterii dispo-
zițiunilor fizice asupra procreațiunii, da-
tate următoare, ce mi permit a-le mai
cita, cred a fi destul de elocvente pen-
tru legea ereșirii:

Intr'o familie orbirea a fost ere-
dită în decurs de trei generațiuni și
nu mai puțin de 37 copii și nepoți au
fost afectați aproape la aceeași etate, în-
tre anii 17 și 18. În o altă familie,
tatăl împreună cu cei patru fii ai săi
deveniseră orbi în etate de două-deci și
unu de ani.

Nebunia, această bolă îngrozitoare, s'a
manifestat în membrii unei familii cam
tot la aceeași etate. Mania sinuciderii
a cuprins pe moșu, tată și pe fiu,
curmânduși tustrei firul vieții cam în-
al 50-lea an al vieții.

Crescerea preste numărul normal
al degetelor la mâni și la picioare, ce
se observă la indiviții unor familii, ase-
menea se esplică pe baza legii ere-
șirii.

Tote aceste fapte, și încă multe al-
tele de diversă natură, ce ni-le oferă im-
periul animalelor și al plantelor, ne
pun în pozițiunea de a ne face conclu-
siunea, cumcă legea ereșirii este de im-
portanță ceamai mare asupra desvoltă-
rii omenirii.

În virtutea legii ereșirii, omul fi
este dată posibilitatea de a contribui forte
mult la desvoltarea și îmbunătățirea
rassei omenesci. Câci dacă omului prin
o rațională aplicare a legilor naturale
i-a succes, ca din sêlbaticile fragi de
pădure, prin îngrijire și cultivare, să pro-
ducă o plantă cu nisce fructe de o mă-
rime considerabilă, cari se abat atât în
mărime cât și în formă de cele sêlba-
tice; dacă omului i-a succes, ca prin o
împărechere rațională a diferitelor ani-
male de aceeași specie, să dea nascere

la o procreațiune cu mult mai supe-
rioră în toate privințele: atunci omului îi
este dată posibilitatea fără indoală, ca și
în rassa omenescă să introducă îmbu-
nătățiri considerabile, să o regenereze.

Legea selecțiunei, care a produs
rezultate admirabile în domeniul anima-
lelor, la rassa omenescă n'a încercat
încă nimeni a-o aplica. Ba din contră,
la om față de semenul său, se pôte
observa vedita tendință nu de a-l ajuta
ca să se ridice, să ajungă la un grad
de perfecțiune, ci condus de egoismul
său, cercă a și-l supune, a-l face sclav
ca să-l pôte exploata în toate direcți-
unile. Folsul imediat material înă-
ntea omului valorează mai mult decât
idealul, de-a contribui prin toate mijl-
cele disponibile la regenerarea și îmbu-
nătățirea ființei omenesci. O aplicare
intenționată a legii selecțiunei la rassa
omenescă pôte dice că nu s'a făcut și cu
tote acestea, această lege a existat deodată
cu omul, contribuind forte mult la des-
voltarea omeniei. Conservarea ade-
văratului tip original al unui popor
numai prin această lege se pôte esplică.
Datinele, moravurile, credințele și cu
un cuvânt toate caracterele, cari for-
meză o individualitate deosebită de alta,
tot numai în selecțiune își au originea.

corăbii de război italiene cu ordin, ca să întrebuințeze forță, decât satisfacția nu se va da în 24 de ore. În adevăr, guvernatorul din Hodeida făcând Vineri în 26 Aprilie n. agentului italian în mod sârbătoresc vizita oficială cerută. Corăbiile de război se întorc îndărăt la Massauah, afară de „Venierd“, care va mai rămâne câteva zile la Hodeida.

SCIRILE ȚILEI.

Comassarea în Feldiara. Procesul intentat celor care s'au opus în vara trecută comassării în Feldiara s'a terminat. Condamnați au fost 5 la câte 1 1/2 an în închisoare, 3 la câte un an, 2 la câte 8 luni și 2 la câte o lună. Achitați au fost 27. Nu scim încă cum își va fi motivat procurorul acuzarea și judecătoria condamnarea, destul că sentința e neexplicată de aspră, ba încă procurorul cerea să fiă 31 condamnați și numai 8 achitați.

Șovinismul scârboșu. De câteva zile sunt lipite în garderobe și coridorele teatrului popular unguresc din Budapesta afișe în limba ungurească, care în traducere românească au următorul cuprins: „Folosirea limbii germane este interzisă în aceste localități sub pedepșa de 25 fl.“. Precum spune o foaie pestană, de aci înainte are să se supună în acestu teatru ori-ce vorbă germană la o dare de 25 fl. Oare n'ar fi timpul, ca cei 120,000 de Germani din Budapesta să nu mai calce în nici un local unguresc de petrecere?

Terenyi-Stummer. Noul fișpan al comitatului Becheșu, Ludovic Terenyi, precum spune „Pester Lloyd“, e puțin cunoscut în afară de comitatul în fruntea căruia e pus. El e homo-novus, se numea mai înainte Stummer, și e rudă cu Arnold Ipolyi. Ca protonotar al comitatului Becheșu i-a plăcut ministrului Baross pentru constituția sa erculenă și etă-lu acum fișpan, șef al șefului său de până acum, al viceșpanului Paul Iancovic. Va să dăcă a nu te chima Stummer ci Terenyi, și a fi mare în trup sunt destule titluri, ca să ajungă fișpan!

Congresul catolic din Viena a adoptat o rezoluțiune prin care se interzice lucrul, chiar și transportul publice, în zilele de sărbători religioase, precum și introducerea învățământului congreganist în școlile secundare.

Premiați pentru vite. La târgul de vite de prăsilă ce s'a ținut în zilele de

29 și 30 Aprilie n. în Sibiu, au fost duse forțe multe vite frumoase din toate părțile comitatului Sibiu, așa că juriul a avut o grea situație pentru a alege pe cele mai bune pentru premiare. Pentru boi de 2—5 ani de rasă indigenă a fost premiat dintre Români: Samuilă Silișteanu din Roșia prem. II 10 fl.; Ioan Peraan din Gușterița a primit laudă. Pentru vaci de 3—6 ani: Ioan Oprișu din Șura-mare, prem. I 10 fl. Pentru boi de 1 1/2—4 ani de rasă Tinzgau: Eugeniu Brote premiul II 10 fl., Neculae Jondrea prem. II 10 fl., Eugen Brote laudă, toți din Sibiu; Ion Jondrea din Seliște, laudă. Pentru viței-tauri de 1—1 1/2 ani: Eugen Brote prem. I 10 fl., Stan Ritivoiu prem. II 5 fl., Eugen Brote, laudă, toți din Sibiu. Pentru vaci de 3—6 ani: Eugen Brote prem. II 10 fl., Neculae Moceanu prem. II 10 fl., amândoi din Sibiu; Vasile Moga din Apoldul de sus prem. II 10 fl., Grigorie Turcu din Sibiu, laudă. Pentru viței-vaci de 1—3 ani: Lazar Stanciu din Sibiu prem. I 10 fl. George Dordea din Bungard prem. I 10 fl., Eugen Brote prem. II 5 fl., Ion Radu prem. II fl. 5, amândoi din Sibiu.

Lemberg-Cernăuți-Iasi. O telegramă din Viena comunică, că adunarea generală a acționarilor drumului de feră Lemberg-Cernăuți-Iasi a aprobat negociările cu guvernul român în privința luării în exploatare a părții românești, a cărei linii de cătră administrația românească.

Transferați. Sublocotenentul Aureliu Petrovici dela reg. 31 de inf. la reg. 51.

Decorați cu crucea militară de merită căpitanii cl. I Ernest Mărgineanu (50) și Vasile Șandoră de Viștea (64).

Werndel, cunoscutul fabricant de arme și directorul societății pe acții a fabricii de arme din Steyr a murit la 17/29 Aprilie în Viena.

Sinodul arhidieceșan din Sibiu.

Ședința II, 17 (29) Aprilie. Se prezintă următoarele petițiuni: a) a spiritualului la seminarul „Andreianu“ Dimitrie Cunțan pentru a se regula dreptul său la beneficiu pentru agendele de spiritual; b) rugarea comunei bisericesci Agostin pentru anexarea la protopresbiteratul Cohalmului; c) rugarea comitetului parochial din Batiză pentru un ajutor de 100 fl. pe sâma școlii. — Se predau comisiunei petiționare.

Ședința a III-a, 18 (30) Aprilie. Președintele prezintă următoarele esbite: a) raportul consistorului arhidieceșan referitor la convertirea hârtiilor de valoare efectuată în anul 1886. Se predă comisiunei financiare. — Se mai prezintă între altele și rugarea comunei Balșa pentru un ajutor la edificarea școlii. Se predă comisiunei petiționare.

Raportul comisiunei organizatoare asupra raportului general al consistorului arhidieceșan din ședința plenară se ia ca basă pentru dezbateră specială. În dezbateră specială, la propunerea comisiunei, se ia spre știință partea, carea trată despre numărul pieselor intrate, despre împărțirea acestora după resort și referenți, despre numărul pieselor neresolvate până la 31 Decembrie 1888 și a ședințelor plenare ținute în decursul anului 1888. Din această parte a raportului se vede că: în 1888 au intrat 7007 acte, dintre care 309 presidiale, 712 pentru ședințe plenare, 2065 pentru senatul bisericesc, 2408 școlare și 1913 episcopesc. Acte neresolvate la 31 Decembrie 1888 au fost 341. Ajutoare din bugetul fondurilor arhidieceșane în 1888 s'au împărțit: a) din fondul Rudolphi 7000 fl.; b) din fondul bisericilor 2000 fl.; c) din fondul școlar eparchial 1200 fl.; d) din fundațiunea „Andronicu“ 5710 fl.

După datele din raportul senatului bisericesc rezultă că: comune bisericesci sunt în arhidieceșă 1026 cu 704.102 suflete, creșterea e de 6425 suflete față cu anul 1887. În toate protopopiatele populațiunea este în creștere, afară de Agnita, Avrigu, Brașov II, Cohalm, Geoagiu I-ii, Iliia, Mediaș, Sebeș și Târnava. Numărul părechilor cununate este de 5254, cu 66 mai puțin ca în 1887. Numărul născuților este: 1) legitimi 27.483, dintre cari 14.175 bărbați și 13.308 femei; 2) nelegitimi 1884, dintre cari 1022 bărbați și 862 femei. Preste tot 29.361. Creșterea față cu anul trecut este 1329 născuți. Numărul morților este de 10.387 bărbați și 9968 femei, cu totul 20.355 cu 964 mai puțin față cu anul 1887. Secțiunea teologică a seminarului arhidieceșan a fost cercetată în anul școlar 1887/8 totu de 71 elevi, cu 12 mai puțin decât în anul 1886/7. Dintre aceia, 25 au fost maturanți, 9 cu 8 clase gimn. și 4 cu 7 clase gimn. toți ceilalți cu 6, respective 4 cl. gimn. și cursul pedagogic. Procese matrimoniale s'au pertractat cu totul 135. Procese disciplinare s'au pertractat peste tot 43; terminate sunt 33, pendente 10. Ce privesc trecerile religioase, dela alte biserici au trecut

la biserica gr. or. 341 suflete, dela biserica gr. or. la alte biserici numai 83. Biserici noi s'au zidit sau sunt în curs a se zidi 6.

Sinodul a îndrumat din nou pe consistoriu, ca în sesiunea viitoare să vă negreșit cu un proiect de stat pentru crearea unui fond de pensie pentru preoți și funcționarii bisericesci.

Secțiunea română la expozițiunea universală din Paris.

Cetim în „Naționalul“ din București:

Se știe că de târziu a isbit priutul Gh. Bibescu să formeze comitetul național pentru participarea României, din inițiativă privată, la expozițiunea universală, încâtu d'abia după constituirea comitetului central s'a putut face în numele esposanților români cererea cătră direcția generală a expoziției spre a se acorda un loc României.

Când s'a primit cererea comitetului național din București, planul general al expoziției era deja definitiv încheiat și toate locurile acordate, fiind deja delimitate pe fața terenului pe câmpul lui Marte, er în general mai toate țările începuseră de multu lucrările pentru instalațiunea secțiunilor lor. Cu toate acestea, comisarul general al expoziției, care este însuși ministrul comerțului și al industriei Republicei, a insistat pe lângă direcția generală ca să modifice planul general și numai cu prețul acestei favorabile excepționale s'a putut face un loc pentru secțiunea română, între Serbia și Portugalia, două state cari au aderat oficial la expozițiunea universală și alu căroru teren primitiv a fost redus prin intrarea României.

Primele lucrări pentru instalațiunea secțiunei au putut fi întreprinse cu fondurile particulare ale comitetului național, înaintarea lor mai repede însă suferă din pricina unor mulțimi de piedici...

În sfârșit, mulțămă patrioșismului înalt și luminat al reprezentanților națiunei, subvenția de 200.000 lei acordată comitetului național de adunarea deputaților a rezolvat în parte chestiunea fondurilor, indemnând astfel pe meseriași, industriași și comercianți din țară a răspunde la apelul comitetului național spre a se împărții cu produsele lor la acestu concursu harnic al lunei.

Locul României. Pentru localul propriu al expozițiunei române s'au acordat în interiorul marelui palat 400 m. p. secțiunei române a cărei fațadă și vitrine vor fi clădite în stilul catedra-

„La indianii nordamericani există obiceiul că, voindu cineva să-și aibă o soție careia îi este devotată, trebuie să se ia la luptă cu contrarul său, care aspiră totu la aceeași femeie, și ea se decide pentru partea învingătoare. Un bărbat slab și amarit, fie cătu de isteț, afară de casul decât e un vânător de frunte, arareori obține permisiunea ca să se ia la luptă.“ Dăr se nu mergem la datinele unor popore atât de îndepărtate de noi, ci să rămănem în sinul poporului nostru spre a dovedi existența legii selecțiunei. Este știut, că poporul român numai așa și-a putut păstra caracterul său național, credințele și datinele sale, cu un cuvânt individualitatea sa românească în totă curățenia ei, că a observat un fel de selecțiune. În timpurile vechi și chiar și în ziua de azi, arareori se întâmplă ca c fată din popor să se mărite după un fecior de altă naționalitate; dăr nu numai de altă naționalitate, ci nici de altă credință, făr numai după român. Și o fată frumoasă, bine făcută, arareori se întâmplă ca să se mărite după un nătâng, după un vai de el, fire-ar acesta chiar și mai avut decât ea. Acesta este un fapt necontestabil și de mare valoare

în privința procreațiunii. Căci din părinți viguroși, sănătoși, frumoși, pe basa legii ereșiei, ne putem aștepta cu totu dreptul la copii asemenea, ba încă și mai puternici. Alegerea, ce se face la poporul nostru la actul cășătoriei, nu este altu ceva, decât o selecțiune impusă prin însăși firea omenescă.

Frumșea, nobleța, ținuta deosebită a corpului, precum și apucăturile ce se pot observa la toți indivizii unor familii, ca semne caracteristice, ne pune în poziția de a pute afla dintr'o singură privire, că avem de-a face c'o familie nobilă, aristocratică. Și familiile aristocratice numai prin selecțiune și-au păstrat individualitatea lor din generațiune în generațiune. Femeile din familiile aristocratice engleze, precum și cele din clasele mai frumuse, sunt de-o frumșea superioară celorlalte familii aristocratice europene, din cauză că bărbaților familiilor aristocratice engleze l'a fost permis a-și alege de soție în decursul de mai multe generațiuni pe femeile cele mai frumoase din ori-care strat al societății. Dăr pentru aceea femeile claselor de mijlocu engleze, în privința dezvoltării fizice, întru toate li sunt egale. Călătorul Chordie ascrie frumșea

admirabilă a Persanelor acelei împrejurări, că sângele lor s'a amestecat forțe adeseori cu alu Circasiilor și Georgienelor.

Aceste date sunt destul de elocvente spre a ne convinge, că natura însăși, fără o intervenire anume premeditată a omului, numai în virtutea legilor ei a săvârșit o îmbunătățire considerabilă în rassa omenescă.

La ce rezultate salutare nu ar pute ajunge omul, decât elu, consultându legile naturale, va căuta să influențeze directu asupra dezvoltării lui întrebuințându mijlocele ce ni-le oferă gimnastica! Nimenea nu se mai poate îndoi astăzi în privința importanței gimnastice; ea este un factor principal în educațiune, contribuind în mod puternic la promovarea sănătății, la dezvoltarea forțelor și la susținerea echilibrului între spirit și corp. Acesta s'a constatat încă de demult prin experiență, er astăzi, arta gimnastice, ajunsă la un grad de dezvoltare destul de considerabil, dispune de mijloce, cu ajutorul căroru, influința ei binefăcătoare, s'a putut dovedi chiar prin cifre. Dintre aceste mijloce voiu aminti numai spirometrul. Cu ajutorul acestui aparat se

poate afla cu precizie atât volumul cât și capacitatea de respirație a plămânilor.

Ori-ce mișcare puternică, ori-ce încordare a corpului ia în considerare o mai mare cantitate de oxigen, care introducându-se regulat în plămâni, le mărește acțiunea și le lărgesce volumul în mod succesiv.

Un individ, care n'a gimnastat niciodată în viața lui, măsurându-și capacitatea plămânilor, înainte de a începe un curs sistematic de gimnastică, după două sau trei luni de exerciții regulate, se va convinge, că volumul plămânilor lui s'a mărit cu câteva sute de centimetri cubici.

Prin mărirea capacității de respirare însă, capătă și o respirație normală. Aproximarea oxigenului pentru nutrirea și susținerea corpului este totu atât de importantă în economia somatică, ca și a mâncării și a beuturii. Mărindu-se acțiunea plămânilor, se lărgesce și coșul peptului întărindu-se puternic. Un fapt de cea mai mare însemnătate în privința acesta este, că o gimnastare regulată este în stare a schimba scheletul și coșul pieptului chiar și la omenii crescuți pe deplin și ajunși la o vârstă înaintată. (Va urma.)

lei curței de Argeșu și cupolele ei admirabile și podobebele lor minunate, er interiorul peste tot decorat cu corone, stufe și țesături românești. Intocmirea în întregime ei a secțiunii române din punctu de vedere exterior, după mărțurisiră calătorilor români întorși dizele acestea dela Parisu, promite a fi impunătoare prin frumșețea stilului și strălucirea decorațiunilor.

Obiectele expuse. Numărul expozanților noștri se sue la 630 până acum, întrecându astfel așteptările comitetului național, er obiectele expuse s'au reunite în opt grupe, precum urmază:

Gr. I. Lucrări de artă. Pentru acestu grup s'a acordat României în palatul specialu alu artelor la expoziția universală unu locu de 172 m. p. În grupa acestă voru lua parte 16 expozanți, între cari celebrii noștri pictori d-nii Grigorescu și Mirea cu operele lor cele mei însemnate. Pe lângă pictura în ulei voru fi reprezentate acuarele, pastele ale mai multor artiști, cum și desemnurile admirabile ale d-lor Stănescu și Eugeniu Ghika. Apoi opere de sculptură de marmoră, bronsu, teracotă și gipsu, între cari ale d-lor Georgescu și Stark. Mai departe, avem o minunată reduțiune a palatului Atheneului în gipsu de arhitectulu său d. Galleron, precum și fotografii reprezentându interiorul palatului regalulu din București ale arhitectulu d. Gottreau.

Gr. II. Educațiunea și învățământulu materialu și procedu pentru arte liberale. Acest grup numără 33 de expozanți și reunesce toate cărțile didactice ale propozamentulu din școlile noastre, cu unu albumu de mai multe hărți ale instrucțiunei publice, lucrute sub direcțiunea d-lui V. A. Ureche. Apoi, cei mai însemnați autori, cărți și broșuri diverse, parte artisticu legate, ale diferiților editori și tipografi. Note musicale ale arielor naționale, fotografii, litografii etc. Mai departe studii asupra medicinii, hygienii, revistei științifice, operele societății geografice cu hărțile și lucrările geologice. O deosebită mențiune merită fabricatele clinice ale d-lui Naumeanu, cum: brațe artificiale și articulate, bangade și diferite aparate. Literatura bisericească va fi admirabilu reprezentată prin operele tipo-litografice ale tipografiei Sf. Sinodulu în diferite cărți bisericești tipărite din nou cu litere latine, între cari celebrulu Orologiu (ceaslovu) pe hârtie de Japonia etc.

Gr. III. Mobile și accesorii. Acestu grupu numără 63 expozanți, totu felulu de mobile, între cari multe sculptate, cum sunt șese scaune ale școlii de arte și meserii din Ploesci și unu admirabilu cêsornicu mare de părete alu școlii de arte și meserii din București. O mulțime de covore, stufe de mobile, perdele, în mare parte brodate cu mătase. Produsele în covore și țesături diferite de fabricațiune casnice din Câmpu-lungu, sunt foarte remarcabile. Urmază apoi, ca industriă mare, fabrica d-lui colonelulu Alcazu și a d-lui Cananău dela Veresci,

care a expus nise covore de o mărime extra-ordinară. Sunt foarte frumoșe sobele de porcelanu și terracotă ale fabricii dela Cotroceni. În acestu grupu figurează unu mare asortimentu de parfumerii, săpunării și alte articole pentru hygienă toaletei ale diferitelor fabrici din țară.

Gr. IV. Țesături, îmbrăcăminte și accesorii. Acestu grupu numără 275 expozanți, încatu nu e cu puțință a alege din variele produse espuse în fabricate de lână, în borangicu, ață fină etc. Fabrica d-lui colonelulu Alcazu dela Nemptu și cea dela Buhuși expun postavuri admirabile și varii. D-na Ecaterina Lucescu din Pitesci expune nise țesături pentru mobilă, de mătase și brodate cu mâna de o foarte mare valoare artistică. Este admirabilu Sf. Epitafiu brodatu peste totu cu mătase și firu curatu de d-na Sofia Lascu Sofronie din Văsluiu a căru valoare s'a estimat la 10,000 lei. Între acestea unu mare asortimentu de hăinării de lux cum și economice, toate confecționate în țară din fabricile locale. Foarte remarcabilă o blănărie de mare valoare expusă de casa Prageru din capitală.

Gr. V. Industrii extractive, produse brute și lucrute. Acestu grupu numără 61 expozanți reunindu toate varietățile de petrolu, gazu, lignitu, cêră albă și galbenă; uleiuri, vâcsu, cernelă, piêtră calcară, vopsele, săpunu, aciduri, parafină, etc. Apoi toate esențele silvice, o bogată colecție de stejari și de nuc, între cari unu nuc colosalu de moșia d-lui generalulu Florescu din Gorju. Arsenalulu armatei ex, une diferite metaleuri admirabilu lucrute, cari cu produsele Pirotehniei nostre militare, sunt chemate a atrage o mare atențiune la expoziția. Pielăria lucrată în țară va fi foarte bine represintată, mai cu sêmă de fabrica Mandrea dela Filaretu, care expune unu bogatu asortimentu din fabricatele sale în pielărie; precum de asemenea și fabrica „Concordia“ din Iași cu pielăria sa lucrată și brută.

Gr. VI. Unelte și proceduri pentru industriile mecanice. Acestu grupu numără 36 expozanți reunindu felurim de unelte agricole, vehicule, frânghierie, etc. fabricate în țară. În acestă grupă ocupă unu locu însemnatu fabrica Mandrea dela Filaretu cu efectele sale de hamuri și șelării militare, etc. De asemenea arsenalulu și pirotehnia armatei cu proiectile de resbelu, fierării pentru furgone, afeturu, etc. Între altele este de însemnatu și plugulu de invențiă originală alu d-lui Daniilescu. Apoi produsele școlorulu de arte și meserii din București. Ploiesci, T.-Măgurele și Iași.

Gr. VII. Produse alimentare. Grupulu acesta va avă unu locu rezervatulu pentru România de 200 m. □ în secțiunea universală a agriculturii din palatul esposiției și număra la 200 expozanți dintre cei mai însemnați mari agricultori ai țării, cum spre pildă d-nulu Ioan Marghilomanu, cu unu bogatu asortimentu de cereale, vinuri și renumita-i țuică. Câtu privesce cerealele, s'au reunite toate varietățile cultivate în țară, împreună cu legumele uscate între cari sunt 30 varietăți de fasole. Vinurile

celorlu mai renumite podgorii, de toate calitățile și variate vechimi, sunt foarte bogat reprezentate, între altele renumitul vinu de Cotnaru din via d-lui N. R. Roznovanu, care datează dela Stefanu-celu-mare, va fi înfățișat cu recolte din anii 1851—1886. Apoi cognacuri, țuică, felurite raciuri și spirituri de toate capacitățile și calitățile. Pentru o mai bună înfățișare a producțiunei vinicole, ce a luat unu avântu de însemnatu în esportulu nostru, comitetulu naționalu a îngrijit alcătuirea unei harte vinicole cu cele mai amănunțite și precise date pentru deslușirea comercianților pe lângă care s'a imprimat o broșură în franțuzesce ce va fi împărțită amatorilor, resumându expunerea vini-culturei din țară, toate acestea datorite competenței compunerii a d-lui G. Nicolescu specialistu în viticultură. În sfârșit:

Gr. VIII-a reunesce cultura albinelor, a gândacilor de mătase și alte producțiuni de horticultură, din cari s'au espuse unele exemplare frumoșe.

Restaurantulu român. Erăși ca o deosebită favore s'a acordat secțiunei române dreptulu d'a clădi unu restaurantu naționalu lângă una din gările palatului esposiției alături de secția română pentru care i s'a mai acordat unu teren de 200 m. □. Acestu localu clăditu în stilulu unui hanu românescu va fi foarte frumosu decorat și atrăgătoru prin originalitatea sa.

D-nulu Iordache Ionescu, întreprindătorulu restaurantulu, s'a hotărît a face minuni pentru ca să uimască pe Duvalu parisianu, luându toate dispozițiunile ca birtulu să nu lase nimicu de dorit, împingându grija până a duce la Parisu patru bivolițe cu lapte pentru procurarea iurtului și a caimacului.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“

(Serviciulu biuroului de coresp. din Pest)

Berlinu, 3 Maiu. Regele Italiei va ședé aci până la 25 Maiu.

Haaga, 3 Maiu. Adunarea plenară a staturilor generale a hotărît unanimu, ca regele să ia erăși asupra și guvernulu.

Londra, 3 Maiu. „Daily News“ primesce din Petersburg nouă desțainiri asupra complotulu nihilistilor. Poliția a descoperit în Kronstadt mari proviziuni de materii esplosive. Cercetările făcute au adus la lumină dovești palpabile despre existența unui complotu în contra vieții țarului.

București, 3 Maiu. Principele de coronă a primitu corpulu diplomaților pe care pentru a da mai mare însemnătate primirei, i-l'a reprezentat ministrulu de esterne.

Belgradu, 3 Maiu. Regina Natalia s'a învoit cu regența, ca pe la mijloculu lui Maiu să se întâlnească cu regele Alexandru în Pojunu.

O scrisore către ministru-președinte Tisza, de Jaques St. Cere.

Diariulu „Figaro“ din Parisu publică următorea interesantă „scrisore deschisă“ către ministrulu-președinte ungurescu, plină de spirit și umor:

Cătră d-lu Tisza, ministru-președinte alu Ungariei!

Ei bine! iubite domnule Tisza, nu crești, că a sositu momentulu să vorbim puțin cu minte? Ai strigatu destulu și te-ai infuriatu destulu în anul trecut! Iți mai aduci aminte de cuvintele, (unu ministru vorbesce multu!) ce le-ai rostitu într'o di de pe tribuna dietei unguresci: „Conjură pe concetățenii mei să nu ia parte la esposiția din Parisu. Cine dintre noi pôte să garanteze, că Parisul va rămâne liniștitu în anul viitoru? Cine pôte asigura, că viața și averea cetățenilor ungueri nu voru fi amenințate în Parisu?“

Ei bine! iubitul meu Colomanu, te-ai înșelat. Toate mergu rău în țera noastră frumoșă Francia, politicesce vorbindu. Ne certăm în senatulu, în cameră, prin diare; der pe strade totulu e liniștitu, toți sunt cu voia bună și totă lumea lucră. Eu insu-mi am vedut pe câmpulu lui Marte cetățenii austro-

ungari, cari desfăceau lădi, fără ca cineva să fi amenințat viața și averea lor. Acolo la dumnévostă însă pare a nu sta lucrulu în privința acestă foarte bine.

Imi vei dice, că nu te privesce ceea ce se petrece în Viena. Sciu, că d-ta, politicesce vorbindu, ai dreptate. Cu toate acestea însă d-ta ai avutu timp de patru-șeci și cincă de zile răsvrătiri în Pesta, adevărate răsvrătiri, papricate răsvrătiri și aceste serate te-au privit numai și numai pe d-ta! Numai în Ungaria, în această țară frumoșă, pe care o iubesc (te rog să-mi crești, o Colomanu!) pôte afla omulu deputatu, cari impuscă în ștudenti, și ștudenti, cari demonștră. Și încatu pentru afacerile din Viena, ești d-ta așa de sigur, că nu te privescu?

Oru și cât ai voi să faci din riulu Laita o graniță peste care de locu să nu se pôtă trece, totuși există o Austro-Ungarie, o monarhia austro-ungară! Și apoi crești ore d-ta, care ești unu omu foarte inteligent, foarte fin, că totu ce s'a petrecut în Viena, cei 206 raniți, cei 10 morți, prăvăliile jăfuite, că toate acestea se țin de istoria tramvaiulu? Nu vei crede acestă, tocmai așa precum nu vei crede, că răsvrătirile în Pesta au

fostu pricinuite numai și numai de legea militară.

Adevêrulu, o Coloman Tisza, este, că la dumnévostă toate sunt bolnave, foarte bolnave, că armele sunt greu de purtat și că din când în când se aude câte-o durduitură. Crești că în Francia e totu așa?

Dacă astăzi ai afla în Parisu o sută de indiviți, cari să fi aplecați a face o răsvrătire în favorea generalulu Boulanger — care numai în Parisu a primitu 245,000 voturi — atunci n'ași pregeta a găsi, că politica d-tale esteriôră este escelentă, pe când în Viena, din cauza tramvaiulu și a vizitiilor, cari au pretinsu 3 franci 50 centime pentru munca de 16 ore, în locu de 3 franci, (și aveau dreptate acești vizitii) ai aflatu deca mii indiviți gata de a jăfui prăvăliile și casele israeliților.

Căci aceștia sunt, cari la d-vostră sunt priviți ca causă a tuturor relelor! Ei bine! iubitul meu Tisza, și la noi sunt tractați ca „causă la toate“, și totuși, deca s'ar face mâne trei-șeci de greve a vizitiilor dela tramvai, dela omnibuse și birji, n'ar trece nimenu prin gându să se atingă de Israelitulu.

DIVERSE.

A înviat din morți. Folia ungurescă „Zalamegyei Közlöny“ povestesc următorea întâmplare aprôpe de necredut: Într'o comună din comitatulu Zala s'a întâmplat dizele acestea, că soția subjudelui comunalu Varo Lajos în etate de 32 de ani, după scurtă suferință de o di, cădu fără simțiri la pământu, ca și cum ar fi fostu mortă. La începutu cei din casă credeau, că a leșinat și nu au chemat medicu la urmă însă, spre mai marea lor surprindere, cei din casă au junseră la convigerea, că femeia nu e numai leșinată, ci chiar mortă, căci totă noptea ea nu dete nici unu semn de viață. Chiămar pe vizitatorulu de morți, care după ce-și făcu cercetările sale constată, că în adevêru femeia este mortă. În ziua următore ea fu aședată pe catafalcu și cei din casă începă să facă pregătirile de imormentare. Deodat însă „reșosata“ se ridică din sicriu privind uimită în jurulu său. Se coborî apoi de pe catafalcu și îmbrăcată astfelu în hainele ei de mortu, deschise ușa unei odăi laterale, unde familia ei tocmai se afla la masă. Se plâne că-i este fime, se puse la masă și mâncă bine. De atunci se simte pe deplin sănătôsă. Totă împrejurimea povestesc cu uimire despre acestu curiosu casă.

Cununiă. D-lu Ionu B. Turcu, protonotaru alu comitatulu Făgărașulu, și d-șora Eugenia I. Codru Drăgușanu își făcu cunoscută căsătoria ce se va celebra Duminecă în 23 Aprilie v. în biserica catedrală din Sibiu. — Adresăm felicitările nostre tinerei părechii!

Cursulu pieței Brașov

din 30 Aprilie st. n. 1889.

Bancnote românești	Cump.	9.40	Vend.	9.42
Argintu românesc	-	9.38	„	9.40
Napoleon-d'ori	-	9.46	„	9.48
Lire turcesci	-	10.70	„	10.74
Imperiali	-	9.70	„	9.74
Galbin	-	5.58	„	5.69
Seris. fonic. „Albina“ 6%	101.—	„	—	—
„ „ 5%	98.50	„	99.—	—
Ruhle rusesci	-	126.—	„	127.—
Discontulu	-	6 1/2—8%	pe anu.	

Cursulu la bursa de Viena

din 30 Aprilie st. n. 1889.

Renta de aur 4%	-	-	-	102.80
Renta de hărtă 5%	-	-	-	96.95
Imprumutul căilor ferate ungare	-	-	-	143.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	-	-	-	99.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	-	-	-	114.75
Galbeni împărătesci	-	-	-	5.63
Napoleon-d'ori	-	-	-	9.47
Mărci 100 imp. germane	-	-	-	58.30
Londra 10 Livressterlinge	-	-	-	119.40

Editoru și Redactoru responsabilu:
Dr. Aurel Mureșianu.

Ce privesce siguranța proprietății și a vieții cetățenilor austro-ungari, cari locuescu în Parisu, întrebă pe aceia din compatrioții d-tale, cari în mânia sfaturilor d-tale au espus în Parisu; ei au fostu primiți cu brațele deschise, nici că e lipsă de a'i protegia, și ei sunt în Parisu multu mai siguri, decât în Pesta în strada Radială seu în Viena în Hernalș și Favoriten.

Acestă, iubitul meu Tisza, a fostu bine să și-se spună câteva zile înainte deschiderei esposițiunei. Vești de fi altă dată mai cu minte în vorbirile d-tale, și deca din întâmplare vei avă răgaz în vêra acestă, vin'o la Parisu: vei fi aici în siguranță, d-ta și proprietatea d-tale, aici nu vei auți strigându: Josu cu Tisza! ceea ce pôte te va scoate puțin din o biefnurile d-tale, și vei găsi din contră multu Francesi, cari iți voru pregăti o bună primire, mai înteu pentru-că iubesc Ungaria și apoi — să și-o mărturisesc? pentru-că li-se pare ecă așa interesant să vedă unu bărbat, care s'a încumetat a dovedi lumii, că dobtocia (betise) nu este privilegiulu ministrilor francesi. Aceste sunt lucruri, cari nu se uită. La revedere, Colomanu!“

